

T.C.
SAĞLIK ve SOSYAL YARDIM
BAKANLIĞI
İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü

1.Ekim.1965

Konu: Aktarlar, baharatçılar ve benzeri dükkanlar Hk.
Sayı: 5777

..... VALİLİĞİNE

Aktar, baharatçı ve benzeri dükkanlarda pek çok bitkisel madde satılmakta, bu bitkisel maddeler eczacılık mesleği ile ilgisi olmayan kişiler tarafından (Aktar, baharatçı, v.b.) değişik hastalıklara karşı tavsiye edilmekte, hattâ bazı terkipler halinde satılmaktadır. Bazı dükkanlarda ise kendilerine hekim süsü veren, fakat tababetle hiç bir ilgisi bulunmayan yetkisiz, bilgisiz, kulaktan dolma bir şeyler öğrenmiş kişiler, bitkisel tedaviden medet uman hastaları muayene etmekte, adeta teşhis koymakta ve bazı bitkisel karışımlarla tedaviye çalışmaktadırlar.

Bu tip dükkanlarda satılan ve ilaç niteliği olan bitkiler, hijyen kaideleri dışında satılmakta, tarım ilaçları, böcek öldürücü ilaçlar ...v.b. zehirli olan maddelerde beraber bulundurulmaktadır.

Gerek bitkisel ilaçların hijyen kaideleri dışında satılması, gerekse bu halk ilaçlarının bilgisiz kişilerce tavsiyesi, sonradan telafisi mümkün olmayan durumlara neden olmaktadır.

Konuya büyük önem veren Bakanlığımız, bitkisel ilaçlarla tedavide yanlış ve sağlığa zararlı bir durumun olmaması için bazı önlemler almıştır.

Bu nedenle,

1. İliniz'de bulunan bitkisel ilaç satan aktar, baharatçı v.b. gibi dükkanlar tesbit edilecek, bu dükkanların bundan böyle açılmalarında Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğünün izni aranacaktır.

Halen faaliyette bulunanların bir listesi adresleri ile beraber en kısa sürede Bakanlığımıza gönderilecektir.

2. Halen faaliyette bulunan bu tip dükkanlarda,

-2-

A) Satılan anorganik, organik madde, bitki ve droglar kapalı muhafazalı kaplarda saklanacak ve müşteriye hijyenik şartlarda sunulacaktır.

B) Tarım ilaçları ve insan sağlığına zarar veren veya verebilecek olan kimyasal maddeler satılmayacaktır.

C) Ekspektisitler ancak orjinal birim ambalajlarında olmak şartı ile satılacaktır.

D) Dükkanların vitrinlerinde, satılan kimyasal bitkisel madde ve drogların kullanılışı ile ilgili etiket, ilan veya benzeri yazı kesinlikle bulunmayacaktır.

E) Özel ambalajlarında bulunan ve satılmasına izin verilmiş olan drogların ambalajlarında farmakolojik etkisi ile ilgili bilgi bulunmayacaktır. (Mesela: Mane, adaçayı, ihlamur gibi bitkilerin ambalajlarında bile, etki ve kullanılışıyla ilgili herhangi bir ifade bulunmayacaktır)

F) Bozuk, küflü, kurtlu, eskimiş ve insan sağlığına zararlı drog ve benzeri maddelerin satılmasına müsaade edilmeyecektir.

G) Hiç bir bitkisel karışım yapılmayacak, bunların sıvı veya katı preparatları hazırlanmayacak ve satılmayacaktır.

H) Satılan drogların üzerinde hangi bitkiye ait olduğu Türkçe ve Latince doğru olarak yazılacak, yanlış isimlerle yapılan satışlar önlenecektir.

I) Bu tip dükkanlarda, satılan bütün drogların Türkçe ve Latince bir listesi bulundurulacaktır.

i) Aktarlarda, baharatçılarda satılması mahzurlu ve tehlikeli olan maddeler ekte gönderilmiştir. Satılması mahzurlu ve tehlikeli maddelerle ilgili liste dışında dahi olsa, insan sağlığına zarar verecek miktarlarda etkili maddeler taşıyan droglar satılmayacaktır.

3. Bu tip tıbbi bitkiler satan dükkanların, bitkisel drogları nereden temin ettikleri sorulacak, bu toptancıların adresleri Bakanlığımıza bildirilecektir.

4. ilaç ve Eczacılık Şube Müdürlüğünce yapılacak ilk kontrolde belirtilen emirler ilgililere bir tutanakla tebliğ edilecek 2 ay içinde gerekli şartlara uymaları istenecektir.

-3-

5. Gerekli şartları, belirtilen tarih arasında yerine getirmemiş olan dükkanlar, derhal kapatılacak ve haklarında TCK 526. maddesi gereğince işlem yapılacaktır.

Halk sağlığını geniş ölçüde, olumsuz yönde etkileyen bu tip dükkanların bir disiplin altına alınması tedbirleri, telafisi olmayan rahatsızlıkların meydana gelmesini önlemek amacı ile uygun görülmüştür.

Konu üzerinde hassasiyetle durulmasını rica ederim.

DAİMİ GENELGE

BAKAN ADINA

EK: 3 Liste

Dr. Adil OLCAY
Müsteşar V.

AKTARLARDA İLAHARATÇILARDA ve BENZERİ DÜKKANLARDA, SATILMASI
MAHZUFLU ve TEHLİKELİ OLAN MADDELER

1. Bulbus Scillae (Ağasoğanı) ve preparatları
2. Cantharide (Kantarit, Kuduş Böceği) ve prep.
3. Creosotum (Katran ruhu, Kreozot)
4. Flos Cinae (Morasani, S.Contra) ve prep.
5. Flos Pyrethri (Pire Otu) ve prep.
6. Folia Belladonnae (Güzel Avrat Otu) ve prep.
7. F. Digitalis (Digitalis, Yüksük Otu) ve prep.
8. F. Hyoscyami (Banotu) ve prep.
9. F. Jaborandi (Jaborandiyapr.) ve prep.
10. Folia Stramonii, Flores Stramonii (Tatula yaprak ve çiçeği) ve prep.
11. Fructus Coculi (Balık otu) ve prep.
12. Fr. Colocynthis (Ebu Cehil Karpuzu) ve prep.
13. Fr. Ecbali Elaterii (cirtatan, eşsek hiyari), usaresi, tozu ve diğer prep.
14. Fr. Papaveris (Haşhaş), şurubu ve diğer prep.
15. Gummi Guttae (Patalomba, Katalamba)
16. Herba Belladonnae (Güzel Avrat otu) ve prep.
17. H. Cannabis (Kenevir, Kendir), F. Cannabis ve Prep.
18. H. Conii (Baldıran) ve prep.
19. H. Rutae (Seşef otu), Fl. Rutae ve prep.
20. Oleum Chelopodii (Kenepod esansı) ve prep.
21. O. Ricini (Hint yağı)
22. Opium ve prep.
23. Podophyllum (Podofilin) ve podofilotoksin ve prep.
24. Radix Ipecacuanhae (Altın kökü) ve prep.
25. R. Pyrethri (Pire Otu) ve prep.
26. Rhizoma Filicis (Erkek Eğrelti otu) ve prep.
27. Rh. Hellebori (Şöpleme) ve prep.
28. Secale Cornutum (Çavdar mahmuzu) ve prep.
29. Semen Calabar (Kalabar baklası) ve prep.
30. S. Colchici (Şiçem) ve prep.
31. S. Crotonis (Kroton tohumu), O. Crotonis (Yağı, Habb el milük yağı)

32. S. Ricini (Hint yağı bitkisi tohumu, Bezr-i hırva)
33. S. Sabađillae (Eit otu, papaz otu) ve prep.
34. S. Straphisagriae (Bit otu) ve prep.
35. S. Strychni (ve diğer Strychnos türlerinin tohumları-kargabüken, inyas baklası) ve prep.
36. Summitates Sabinae (Kara ardiç) ve prep.
37. Tubera Aconiti (Kurtboğan) ve prep.
38. Radix Mandragorae (Adam-Adem otu) ve prep.

Anorganik, Organik Maddeler ve Diđerleri:

39. Acidum Chlorhydricum (hidroklorik asit) ve tuz ruhu.
40. A. Hydrocyanicum (hidrosiyamik asit) ve bil.
41. A. Oxalicum (okzalik asit)
42. A. Phosphoricum (Fosforik asit)
43. Acidum Sulfuricum (Sülfürik asit)
44. A. Nitricum (Nitrik asit)
45. Aconitum (Akonitin) ve tuzları
46. Ammonium (Amonyak)
47. Aqua Laurocerasi (Taflan suyu) ve prep.
48. Argenti nitras (Gümüş nitrat) ve cehennem taşı
49. Arsenicum (Arsenik) ve bil.
50. Atropinum (Atropin) ve bil.
51. Aurum (Altın) bileşikleri
52. Bromum (Brom) ve bil.
53. Cupri Sulphas (Göztaşı) ve diğer bakır tuzları
54. Chloralum
55. Chloroformum
56. Digitalinum (dijitalin) ve benzeri kalp heterozitleri
57. Deli Balı
58. Hydrargyrum (Civa) ve bil.
59. Ergo alkaloitleri
60. Iodum (Iyot) ve bil.
61. Iodoformium (Iyodoform)
62. Plumbum (Kurşun) ve bileşikleri
63. Picrotoxinum (Pikrotoksin) ve benzeri maddeler
64. Pilocarpinum (Pilokarpin) ve bil.
65. Phosphorum (Fosfor) ve bil.

66. Potassii stibyli tartaras (Potasyum antimon tartarat, kusturucu tartar) ve prep.
67. Potasii Chloras (Potasyum klorat)
68. Phenolum (Fenol)
69. Spiritus Aetheri (Lokman ruhu)
70. Spiritus Aetheri (Lokman ruhu)
71. Strychninum (striknin ve brusin benzeri maddeler)
72. Zincum (Çinko) ve bileşikleri.